

الدرس السادس

ذو القرنين

فنون ترجمه و قواعد موجود در درس ششم:

• ترکیبِ کَانَ + (قد) + ماضی: فعل ماضی به صورت ماضی بعید(صفت مفعولی + بود + شناسه) ترجمه می شود.
مثال: کَانَ ذوالقرنین قد أعطاهُ اللهُ القُوَّةَ: ذوالقرنین، خدا قدرت به او بخشیده بود.

• ترکیبِ فعل ماضی + اسم تنوین دار + فعل مضارع: فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود.
مثال: وَصَلَ إِلَى قَوْمٍ یَسْكُنُونَ قُرْبَ مَضِیقٍ: به قومی رسیدند که نزدیک تنگه ای سکونت می کردند(زندگی می کردند)

• ترجمه ساختار ماضی و مضارع مجهول:

✓ در ترجمه ی ماضی مجهول: از ترکیب «صفت مفعولی + شد + شناسه» استفاده می کنیم.

مثال: کُتِبَ الدَّرْسُ: درس نوشته شد. // خُلِقْتُ: آفریده شدم

نکته: ماضی مجهول: عین الفعلش کسره دارد و حرف یا حروف قبل از عین الفعل ضمه دارد.

نکته: اسم یا ضمیر بعد از فعل مجهول نائب فاعل نام دارد، که فعل مجهول از لحاظ مذکر یا مؤنث، تابع نائب فاعل است.

نکته: فعل های مجهول در اصل از فعل های متعدی ساخته می شود.

مثال: کُتِبَ الدَّرْسُ // تُكْتَبُ مَقَالَةٌ.

✓ در ترجمه ی مضارع مجهول: از ترکیب «صفت مفعولی + می + بن مضارع(شو) + شناسه»

مثال: یُکْتَبُ الدَّرْسُ: درس نوشته می شود. // تُعْرَفُ: شناسانده می شوم

نکته: مضارع مجهول: عین الفعلش فتحه دارد و حرف اولش ضمه دارد.

تست های پیرامون واژگان، متن درس و ترجمه و درک مطلب:

(۱۲۱) عَيْنُ الْخَطَا فِي تَرْجُمَةِ الْأَفْعَالِ التَّالِيَةِ:

(۱) رجالٌ هاتين القبيلتين كانوا يجمعون علينا: (حمله می کنند)

(۳) نَفَهُمْ مِنْ هَذِهِ الْقِصَّةِ مَوْضُوعَاتٌ عَدِيدَةٌ: (فهمیده می شود)

(۲) الْقَوْمُ تَخَلَّصُوا مِنْ قَبِيلَتَيْ يَأْجُوجَ وَ مَأْجُوجَ: (خلاص شدند)

(۴) أَسْتَقْبَلُهُ لِعَدَالَتِهَا وَ إِيمَانِهِ وَ هِدَايَتِهِ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ: (استقبال می کنم)

(۱۲۲) عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ:

(۱) اللهُ عِبَادُهُ الصَّالِحُونَ فِي أَيِّ أَمْرٍ: يُطِيعُ

(۳) مَا هِيَ سَاعَةٌ.....كَمْ؟ مِنْ الْخَامِسَةِ صَبَاحاً إِلَى الْمَسَاءِ: فَطُور

(۲) هَاتَانِ الْقَبِيلَتَانِ وَحَشِيَّتَانِ وَ تَعِيشَانِ عِيشَةً.....: مُتَمَدِّنَةٌ

(۴) نَأْكُلُ وَالشَّايَ وَ الْحَبْزَ فِي الْفَطُورِ: الرُّزَّ

(۱۲۳) عَيْنُ عِبَارَةٍ لَيْسَ فِيهَا مَعْتَضَاتَانِ:

(۱) * (وَأَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ وَ آتَةٌ عَنِ الْمُنْكَرِ) *

(۳) رَبَّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى

(۲) كُنْ مُتَوَاضِعاً فِي حَيَاتِكَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مَخْتَالٍ فَخُورٍ.

(۴) إِنَّ اللَّهَ هُوَ الَّذِي يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ.

(۱۲۴) عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «يَحْكُمُ الدِّينَ فِي هَذِهِ الْمِنْطَقَةِ مَلِكٌ يَظْلِمُهُمْ وَ أُمُوَاهُمْ.

(۴) يَسْكُنُونَ - يَنْهَبُ

(۳) يَعِيشُونَ - يُدَبِّرُ

(۲) يَسْكُنُونَ - يَغْتَنِمُ

(۱) يَعِيشُونَ - يُعْطِي

(۱۲۵) * (أَجِبْ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا) * كَعَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَقْهُومِ:

- ۱) از دست غیبت تو شکایت نمی کنم تا نیست غیبتی نبود لذت حضور
- ۲) عزیز مصر به رغم برادران غیور ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید
- ۳) پوستی ام دور مانده من زگوشت چون ننالم در فراق و در عذاب
- ۴) آن کس که لوای غیب افراشته است او از تن مردگان غذا ساخته است

(۱۲۶) عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «عِنْدَمَا يَدْخُلُ الضُّيُوفُ بِيُوتِنَا بِحِمِّهِمْ وَقَوْلُهُمْ //

- ۱) تَرْفُضُ - أَحْسَنُكُمْ ۲) تُخْرِجُ - أَهْلًا وَ سَهْلًا
- ۳) تُصَلِّحُ - لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ
- ۴) تُخْرِجُ - بَارَكَ اللَّهُ فِيكُمْ

(۱۲۷) عَيْنِ الْخَطَأِ:

- ۱) أَطْلُبُ مِنْكُمْ أَنْ تُسَاعِدُونِي فِي بِنَاءِ هَذَا السَّدِّ: از شما می خواهم که در ساختن این سد به من کمک کنید.
- ۲) إِنَّ رِجَالَ هَاتَيْنِ الْقَبِيلَتَيْنِ مُفْسِدُونَ مَهْجَمُونَ عَلَيْنَا: قطعاً مردان این دو قبیله فاسدند که بر ما هجوم می برند.
- ۳) يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيَاهِهِمْ: مجرمان سیایشان را می شناسند.
- ۴) وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُمْ: و هرگاه قرآن خوانده شود پس به آن گوش بسپارید.

عَيْنِ الْأَصَحِّ وَالْأَدَقِّ فِي التَّرْجُمَةِ مِنْ (۱۲۲-۱۲۶):

(۱۲۸) «فَأَرْجُوهُ الْإِسْلَامَ رَغْمَ أَنَّ الْأَعْدَاءَ كَانُوا قَدْ رُوَعَوْهُمْ لِأَنَّ تَوَكُّلَهُمْ كَانَ عَلَى اللَّهِ فَقَطْ» (کنکور زبان ۹۶)

- ۱) با وجود ترس از دشمن، سربازان اسلام پیروز گردیدند، زیرا فقط بر خدا توکل کرده بودند.
- ۲) با وجود تهدید دشمنان، سپاهیان اسلام پیروز شدند، چه توکل آنها همواره بر خدا بوده است.
- ۳) سربازان اسلام پیروز شدند علی رغم اینکه دشمن آن ها را تهدید کرده بود، زیرا توکل همیشگی آنها بر خدا بود.
- ۴) سپاهیان اسلام علی رغم اینکه دشمنان آن ها را ترسانده بودند، پیروز شدند، زیرا توکل آنها فقط بر الله بوده است.

(۱۲۹) «أَمْثَارُ فَصْلِ الصَّيْفِ الْمَفِيدَةُ هِيَ الزُّهُورُ الْمُتَلَوِّتَةُ الَّتِي كَانَتْ قَدْ صَنَعَتْ لَنَا مَنْظَرًا رَائِعًا فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ»: (کنکور ریاضی ۹۳)

- ۱) میوه های مفید فصل تابستان همان شکوفه های رنگارنگی هستند که در فصل بهار منظره ی دل انگیزی برای ما ساخته بودند.
- ۲) همان شکوفه های رنگین که در فصل بهار منظره ی دل انگیز ایجاد می کنند، در فصل تابستان میوه های مفید به بار می آورند.
- ۳) همان شکوفه های رنگارنگی که منظره ی فصل بهار را زیبا کرده بودند، در فصل تابستان تبدیل به ثمرات مفید شدند.
- ۴) میوه های مفید در فصل تابستان شکوفه های رنگارنگ بهاری هستند که آن منظره های جالب را برآیند می ساختند.

(۱۳۰) «أَخْرَجْتُ الْأَفْكَارَ الَّتِي كَانَتْ قَدْ اخْتَفَتْ فِي سِجْنِ ذَهْنِي، وَ تَنَفَّسْتُ بِرَاحَةِ مَرَّةٍ أُخْرَى» (کنکور تجربی ۹۵)

- ۱) همه ی افکاری را که در گوشه ی ذهنم زندانی شده بود بیرون آوردم، و برای مرتبه ی دیگر نفس راحت کشیدم.
- ۲) افکاری را که در گوشه ی زندان ذهنم پنهان بود خارج کرده، برای یک مرتبه ی دیگر به راحتی نفس کشیدم.
- ۳) همه ی آن افکار که در زندان ذهنی من زندان بود بیرون کردم، و دوباره نفسی راحت کشیدم.
- ۴) افکاری را که در زندان ذهنم پنهان شده بود خارج کردم، و بار دیگر به راحتی نفس کشیدم.

(۱۳۲) «مَنْ قُتِلَ مَظْلُوماً، قَدَّ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَاناً» (کنکور ریاضی ۹۴)

- ۱) چنانچه کسی را مظلومانه به کشتن دهند، اولیای دم وی را سلطه می دهیم.
- ۲) هرکس مظلومانه کشته شود، برای صاحب خون او قدرتی قرار می دهیم.
- ۳) آنکه قتل او مظلومانه باشد، صاحب خون او را سلطنت می بخشیم.
- ۴) کسی که با ظلم کشته شود، صاحب دم او را قدرتمند ساخته ایم.

(۱۳۳) «الَّذِينَ قَدْ عُرِفُوا بِأَخْلَاقِهِمُ الْكَرِيمَةَ مَاضِعُوا عَمْرَهُمْ وَ تَوَصَّلُوا إِلَى حَقِيقَةِ الْحَيَاةِ» (کنکور تجربی ۹۳)

- ۱) آنها که اخلاق کریمه ی خود را شناخته و بدان مشهور شدند، عمر را ضایع نکرده به زندگی حقیقی دست می یابند.
- ۲) کسانی که به اخلاق کریمه شان شناخته شده اند، عمرشان را تباه نکرده اند و بر حقیقت زندگی دست یافته اند.
- ۳) آنانکه به اخلاق کریمه ی خود شهره هستند، عمرشان را از بین نبرده اند و حقیقت زندگی شان را دریافته اند.
- ۴) آنها که اخلاق کریمه ی خویش را شناختند، عمرشان تلف نشده و حقیقت زندگی را واقعا در می یابند.

(۱۳۴) عَيْنَ الْفِعْلِ الَّذِي يُمَكِّنُ أَنْ يُبَيِّنَ لِلْمَجْهُولِ: (کنکور ریاضی ۹۶)

- ۱) تَتَمَتَّعَ أَبْصَارُنَا بِالْمَنَاظِرِ الْجَمِيلَةِ فِي الرَّبِيعِ.
- ۲) تَأْمَلِ أَخِي فِي أَعْمَالِهِ السَّيِّئَةِ فَتَغَيَّرَ سَلُوكُهُ
- ۳) فِي حَدِيقَتِنَا أَزْهَارٌ كَثِيرَةٌ تَفُوخُ رَائِحَتُهَا فَتَشْعُرُ بِالْفَرَحِ.
- ۴) تَحْفَظُ الْأَشْجَارُ الْحَضْرَاءُ النَّاسَ مِنْ فَقْدَانِ تَنْقِيَةِ الْحَوِّ.

(۱۳۵) عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ الْفِعْلُ الْمَجْهُولِ: (کنکور هنر ۹۶)

- ۱) لَا تَعَبَ أَصْعَبُ مِنْ أَنَّ الْإِنْسَانَ يَتْرَكَ وَحِيداً.
- ۲) جُعِلَتْ لِلْمُؤْمِنِينَ قُلُوبٌ هِيَ مَنْشَأُ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ.
- ۳) عِنْدَمَا تَعْصِفُ عَاصِفَةُ الْعُظْبِ تُهْدِمُ أَرْكَانَ الْفِكْرِ فِي الْإِنْسَانِ.
- ۴) يَفْكَرُ الْمُتَلَوِّنُ أَنَّهُ إِنْ يَتَعَبَدَ مِنَ الصَّبَاحِ حَتَّى الْمَسَاءِ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ.

(۱۳۶) عَيْنَ مَا فِيهِ فِعْلَانِ لِلْمَجْهُولِ: (کنکور ریاضی ۹۷)

- ۱) كُلُّ مَرَّةٍ أَفْشَلُ، يَعْوِي عَزْمِي أَكْثَرَ مِنْ قَبْلِ وَ أَبْدَأُ بِالْعَمَلِ.
- ۲) إِنَّ الْقُرْآنَ يُؤَكِّدُ أَنْ لَا تُتْرَكَ الدُّنْيَا بِذَرِيعَةِ الْحَصُولِ عَلَى الْآخِرَةِ.
- ۳) عِنْدَمَا نُبَلَى بِمِصَائِبِ عَلَيْنَا أَنْ نُسَاعِدَ أَنْفُسَنَا حَتَّى نُخَلِّصَ مِنْهَا.
- ۴) إِنَّا نُحِبُّ مَنْ يُغَيِّرُ أَنْفُسَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْأَحْوَالِ فَهِيَ لَا يُنْسَى أَبَداً.